

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата					
		АОП	330	АОП	331	АОП	332
			Ревалоризационе резерве		Актуарски добици или губици		Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала
1	2		9		10		11
8	Промене у текућој _____ години						
	а) промет на дуговој страни рачуна	4123	5601	4141		4159	
	б) промет на потражној страни рачуна	4124		4142		4160	
9	Стање на крају текуће године 31.12. _____						
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4125		4143		4161	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4126	484970	4144		4162	

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата					
		АОП	333	АОП	334 и 335	АОП	336
			Добици или губици по основу удела у осталом добитку или губитку придружених друштава		Добици или губици по основу иностраних пословања и прерачуна финансијских извештаја		Добици или губици по основу хеџинга новчаног тока
1	2		12		13		14
1	Почетно стање претходне године на дан 01.01.____						
	а) дуговни салдо рачуна	4163		4181		4199	
	б) потражни салдо рачуна	4164		4182		4200	
2	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4165		4183		4201	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4166		4184		4202	
3	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01. ____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) ≥ 0	4167		4185		4203	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) ≥ 0	4168		4186		4204	
4	Промене у претходној ____ години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4169		4187		4205	
	б) промет на потражној страни рачуна	4170		4188		4206	
5	Стање на крају претходне године 31.12.____						
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) ≥ 0	4171		4189		4207	
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) ≥ 0	4172		4190		4208	
6	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4173		4191		4209	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4174		4192		4210	
7	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. ____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) ≥ 0	4175		4193		4211	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) ≥ 0	4176		4194		4212	

Извештај о пословању за 2017. годину

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата					
		АОП	333	АОП	334 и 335	АОП	336
			Добици или губици по основу удела у осталом добитку или губитку придружених друштава		Добици или губици по основу иностраних пословања и прерачуна финансијских извештаја		Добици или губици по основу хеџинга новчаног тока
1	2		12		13		14
8	Промене у текућој _____ години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4177		4195		4213	
	б) промет на потражној страни рачуна	4178		4196		4214	
9	Стање на крају текуће године 31.12. _____						
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4179		4197		4215	
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4180		4198		4216	

Извештај о пословању за 2017. годину

Ре дни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата		АОП	Укупан капитал [Σ(ред 16 кол 3 до кол 15) - Σ(ред 1а кол 3 до кол 15)] ≥ 0	АОП	Губитак изнад капитала [Σ(ред 1а кол 3 до кол 15) - Σ(ред 16 кол 3 до кол 15)] ≥ 0
		АОП	337				
			Добици или губици по основу ХОВ расположивих за продају				
1	2		15		16		17
1	Почетно стање претходне године на дан 01.01. _____						
	а) дуговни салдо рачуна	4217	19	4235	232468	4244	
	б) потражни салдо рачуна	4218					
2	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4219		4236		4245	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4220					
3	Кориговано почетно стање претходне године на дан 01.01. _____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 26) ≥ 0	4221	19	4237	232468	4246	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (16 - 2а + 26) ≥ 0	4222					
4	Промене у претходној _____ години						
	а) промет на дуговној страни рачуна	4223		4238	6116	4247	
	б) промет на потражној страни рачуна	4224	19				
5	Стање на крају претходне године 31.12. _____						
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 46) ≥ 0	4225		4239	238584	4248	
	б) потражни салдо рачуна (36 - 4а + 46) ≥ 0	4226					
6	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика						
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4227		4240		4249	
	б) исправке на потражној страни рачуна	4228					
7	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. _____						
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 66) ≥ 0	4229		4241	238584	4250	
	б) кориговани потражни салдо рачуна (56 - 6а + 66) ≥ 0	4230					

Извештај о пословању за 2017. годину

Редни број	ОПИС	Компоненте осталог резултата		Укупан капитал [Σ(ред 16 кол 3 до кол 15) - Σ(ред 1а кол 3 до кол 15)] ≥ 0	Губитак изнад капитала [Σ(ред 1а кол 3 до кол 15) - Σ(ред 16 кол 3 до кол 15)] ≥ 0
		АОП	337 Добици или губици по основу ХОВ расположивих за продају		
1	2		15	16	17
8	Промене у текућој _____ години				
	а) промет на дуговној страни рачуна	4231		4242	264591
	б) промет на потражној страни рачуна	4232			
9	Стање на крају текуће године 31.12. _____				
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) ≥ 0	4233		4243	503175
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) ≥ 0	4234			
у _____ дана _____ 20 _____ године Законски заступник _____					

Образац прописан Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна друштва, задруге и предузетнике ("Службени гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014)

ЈКП „ГРАДСКА ТОПЛАНА“ НИШ

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

ЗА 2017. ГОДИНУ

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

Градска топлана је јавно комунално предузеће, (у даљем тексту: Предузеће).

Регистровано је код Агенције за привредне регистре. Регистар привредних друштава бд. 130588/2013. од 11.12.2013.

Предузеће је основано 1973. године. У години када се Ниш определио за организовано даљинско грејање у граду је постојало преко 100 појединачних и шест блоковских котларница снаге од 1-6 MW. Највећи број котларница, (94), изграђен је у периоду од 1960. до 1973. године. Укупан капацитет топлотних извора у 1973. години износи 22,62 MW и загрева се 104.951 м² стамбеног и 9.327 м² пословног простора. Мрежа је дугачка 2.600 м. Основано Предузеће је запошљавало укупно седам радника.

Предузеће сада своју делатност обавља преко две велике и дванаест мањих котларница, и то:

		Инсталисана снага:		Енергент:
1.	Криви Вир	128	MW	Природни гас, мазут
2.	Југ	60	MW	Природни гас, мазут
3.	Мајаковски	14	MW	Природни гас
4.	Чаир	10,96	MW	Мазут
5.	Институт	7,61	MW	Мазут
6.	Сомборска	10,74	MW	Мазут
7.	Књажевачка	3	MW	Мазут
8.	Пантелеј	1,16	MW	Мазут
9.	Ардија	3	MW	Мазут
10.	Мокрањчева	3,5	MW	Мазут
11.	Ледена стена I	1,50	MW	Мазут
12.	Ледена стена II	0,40	MW	Природни гас
13.	Ратко Јовић	1,90	MW	Природни гас
14.	Паси пољана	0,5	MW	Мазут
	Σ	246,27	MW	

Обрачун испоручене топлотне енергије се закључно са 31.07.2013. године вршио по квадрату површине која се греје. Овај датум представља пресек обрачунског периода и односи се на претходну грејну сезону (2012./2013.годину).

Предузеће је од 01. 08. 2013. године почела са применом новог тарифног система наплате грејања према количини испоручене топлотне енергије, јединог коректног система наплате, где корисници плаћају енергију коју су потрошили, а Предузеће наплаћује количину енергије коју је реално испоручило купцима. Примена тарифног система у пуном капацитету је настављена и у 2014, 2015, 2016, и 2017. години.

Предузеће се бави производњом, дистрибуцијом и снабдевањем топлотном енергијом. Поред наведене основне делатности Предузеће обавља и друге делатности и послове који доприносе ефикаснијем и рационалнијем пословању и то: пројектовање, надзор, одржавање топлодалеководног система.

Предузеће послује у саставу са једним зависним друштвом – „Еи Топлана“, д.о.о. Ниш.

Предузеће је сагласно критеријумима из Закона о рачуноводству и ревизији разврстано у средња правна лица.

Просечан број запослених у 2017. години је 237 (у 2016. години је био 241).

Седиште Предузећа је *Ниш, Благоја Паровића бр. 3.*

Порески идентификациони број Предузећа је 100619162.

Матични број Предузећа је 07216009.

2. ОСНОВ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

2.1. Основе за састављање и презентацију финансијских извештаја

Правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са Законом о рачуноводству (у даљем тексту "Закон", објављен у "Сл. гласник РС", бр. 62/2013), као и у складу са осталом применљивом подзаконском регулативом. Друштво, као велико правно лице, у обавези је да примењује Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ"), који у смислу наведеног закона, обухватају: Оквир за припремање и презентацију финансијских извештаја ("Оквир"), Међународне рачуноводствене стандарде ("МРС"), Међународне стандарде финансијског извештавања ("МСФИ") и са њима повезана тумачења, издата од Комитета за тумачење међународних рачуноводствених стандарда ("ИФРИЦ"), накнадне измене тих стандарда и са њима повезана тумачења, одобрени од Одбора за међународне рачуноводствене стандарде ("Одбор"), чији је превод утврдило и објавило Министарство надлежно за послове финансија.

Решењем Министарства од 13. марта 2014. године, које је објављено у Службеном гласнику РС бр. 35 од 27. марта 2014. године (у даљем тексту "Решење о утврђивању превода") утврђени су и објављени преводи основних текстова МРС и МСФИ, Концептуалног оквира за финансијско извештавање ("Концептуални оквир"), усвојених од стране Одбора, као и повезаних ИФРИЦ тумачења. Наведени преводи објављени у Решењу о утврђивању превода не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере, као и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је тај материјал саставни део стандарда, односно тумачења. На основу Решења о утврђивању превода Концептуални оквир, МРС, МСФИ, ИФРИЦ и са њима повезана тумачења која су преведена, у примени су од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2014. године.

Измењени или издати МРС/МСФИ и ИФРИЦ тумачења која су била на снази за финансијске извештаје који су почињали 1. јануара 2014. године (и касније), као и накнадне измене или издати МРС/МСФИ и тумачења стандарда, нису преведени и објављени односно усвојени у Републици Србији, па стога нису ни примењени приликом састављања приложених финансијских извештаја (или: али су примењени приликом састављања приложених финансијских извештаја. Поред наведеног, поједина законска и подзаконска регулатива прописује рачуноводствене поступке, вредновања и обелодањивања која у појединим случајевима одступају од захтева МРС/МСФИ и ИФРИЦ тумачења.

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност финансијских извештаја Предузећа, приложени финансијски извештаји се не могу у потпуности сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

Објављени стандарди и тумачења који су ступили на снагу у претходним периодима и текућем периоду на основу Решења о утврђивању превода, обелодањени су у напомени 2.2. Објављени стандарди и тумачења на снази у претходном и текућем периоду који још увек нису званично

преведени и усвојени обелодањени су у напмени 2.3. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису у примени, обелодањени су у напмени 2.4.

Финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту.

У складу са Законом, финансијски извештаји Предузећа су исказани у хиљадама динара. Динар представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

2.2. Објављени стандарди и тумачења који су ступили на снагу у претходним периодима и текућем периоду на основу Решења о утврђивању превода

- Измене МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања“ – Измене којима се побољшавају обелодањивања фер вредност и ризика ликвидности (ревидиран марта 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2009. године);
- Измене МСФИ 1 „Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања“ – Додатни изузеци за лица која први пут примењују МСФИ. Измене се односе на средства у индустрији нафте и гаса и утврђивање да ли уговори садрже лизинг (ревидиран јула 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године);
- Измене различитих стандарда и тумачења резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 16. априла 2009. године (МСФИ 5, МСФИ 8, МРС 1, МРС 7, МРС 17, МРС 36, МРС 39, ИФРИЦ 16) првенствено са намером отклањања неусаглашености и појашњења формулација у тексту (измене стандарда ступају на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године, а измена ИФРИЦ на дан или након 1. јула 2009. године);
- Измене МРС 38 „Нематеријална имовина“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године);
- Измене МСФИ 2 „Плаћања акцијама“: Измене као резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (ревидиран у априлу 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године) и измене које се односе на трансакције плаћања акцијама групе засноване на готовини (ревидиран јуна 2009. године, на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2010. године);
- Измене ИФРИЦ 9 „Поновна процена уграђених деривата“ ступају на снагу за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године и МРС 39 “Финансијски инструменти: Признавање и мерење” – Уграђени деривати (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 30. јуна 2009. године);
- ИФРИЦ 18 „Преноси средстава од купаца“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2009. године);
- „Свеобухватни оквир за финансијско извештавање 2010. године“ што представља измену „Оквира за припремање и приказивање финансијских извештаја“ (важи за пренос средстава од купаца примљених на дан или после септембра 2010. године);
- Допуне МСФИ 1 „Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања“ – Ограничено изузеће од упоредних обелодањивања прописаних у оквиру МСФИ 7 код лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године);

- Допуне МРС 24 „Обелодањивања повезаних страна“ – Поједностављени захтеви за обелодањивањем код лица под (значајном) контролом или утицајем владе и појашњење дефиниције повезаног лица (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- Допуне МРС 32 „Финансијски инструменти: Презентација“ – Рачуноводствено обухватање пречег права на нове акције (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. фебруара 2010. године);
- Допуне различитих стандарда и тумачења „Побољшања МСФИ (2010)“ резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ објављеног 6. маја 2010. године (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 7, МРС 1, МРС 27, МРС 34, ИФРИЦ 13) првенствено са намером отклањања неслагања и појашњења формулација у тексту (већина допуна биће на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- Допуне ИФРИЦ 14 „МРС 19 – Ограничење средстава дефинисаних примања, захтеви за минималним финансирањем и њихова интеракција“ Авансна уплата минималних средстава потребних за финансирање (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- ИФРИЦ 19 „Поништавање финансијских обавеза са инструментима капитала“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2010. године);
- Допуне МСФИ 1 „Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања“ – Велика хиперинфлација и уклањање фиксних датума за лица која први пут примењују МСФИ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2011. године);
- Допуне МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања“ – Пренос финансијских средстава (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2011. године);
- Допуне МРС 12 „Порези на добитак“ – Одложени порез: повраћај средстава која су служила за обрачун пореза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2012. године);
- МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МСФИ 11 „Заједнички аранжмани“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МСФИ 12 „Обелодањивање о учешћима у другим правним лицима“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МСФИ 10, МСФИ 11 и МСФИ 12 „Консолидовани финансијски извештаји, Заједнички аранжмани и Обелодањивања учешћа у другим правним лицима: Упутство о прелазној примени“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МРС 27 (ревидиран 2011. године) „Појединачни финансијски извештаји“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- МРС 28 (ревидиран 2011. године) „Улагања у придружена правна лица и заједничке инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);

- МСФИ 13 „Мерење фер вредности“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МСФИ 1 „Прва примена Међународних стандарда финансијског извештавања“ – Државни кредити по каматној стопи нижој од тржишне (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МСФИ 7 „Финансијски инструменти: Обелодањивања“ – Нетирање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Допуне МРС 1 „Презентација финансијских извештаја“ – Презентација ставки осталог укупног резултата (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2012. године).
- Допуне МРС 19 „Накнаде запосленима“ – Побољшања рачуноводственог обухватања накнада по престанку радног односа (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- Годишња побољшања за период од 2009. до 2011. године издата у мају 2012. године која се односе на различите пројекте побољшања МСФИ (МСФИ 1, МРС 1, МРС 16, МРС 32, МРС 34) углавном на отклањању неконзистентности и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);
- ИФРИЦ 20 „Трошкови уклањања откривке у производној фази површинског копа“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2013. године);

2.3. Објављени стандарди и тумачења на снази у претходном и текућем периоду који још увек нису званично преведени и усвојени

На дан објављивања ових финансијских извештаја, доле наведени стандарди и измене стандарда су били издати од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде, а следећа тумачења била су објављена од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања, али нису званично усвојена у Републици Србији:

- Допуне МРС 32 „Финансијски инструменти: Презентација“ – Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године);
- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји“, МСФИ 12 „Обелодањивање о учешћима у другим ентитетима“ и МРС 27 „Појединачни финансијски извештаји“ – Изузеће зависних лица из консолидације према МСФИ 10 (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године).
- Допуне МРС 36 – „Умањење вредности имовине“ Обелодањивање надокнадивог износа за нефинансијску имовину (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године).
- Допуне МРС 39 „Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање“ – Обнављање деривата и наставак рачуноводства хеџинга (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године).
- ИФРИЦ 21 „Дажбине“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2014. године).

- Допуне МРС 19 „Примања запослених” – Дефинисани планови накнаде: Доприноси за запослене (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године).
- Годишња побољшања за период од 2010. до 2012. године, која су резултат су Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 2, МСФИ 3, МСФИ 8, МСФИ 13, МРС 16, МРС 24 и МРС 38) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године).
- Годишња побољшања за период од 2011. до 2013. године, која су резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 1, МСФИ 3, МСФИ 13 и МРС 40) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јула 2014. године).
- Допуне МСФИ 11 „Заједнички аранжмани” – Рачуноводство стицања учешћа у заједничким пословањима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- МСФИ 14 „Рачуни регулаторних активних временских разграничења” - на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године.
- Допуне МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема” и МРС 38 „Нематеријална имовина” - Тумачење прихваћених метода амортизације (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема” и МРС 41 „Пољопривреда” - индустријске биљке (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МРС 27 „Појединачни финансијски извештаји” – Метод удела у појединачним финансијским извештајима (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји” и МРС 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате” - Продаја или пренос средстава између инвеститора и његових придружених ентитета или заједничких подухвата (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МСФИ 10 „Консолидовани финансијски извештаји”, МСФИ 12 „Обелодањивање о учешћима у другим ентитетима” и МРС 28 „Инвестиције у придружене ентитете и заједничке подухвате” - Инвестициона Предузећа: Примена изузетака од консолидације (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне МРС 1 „Презентација финансијских извештаја” – Иницијатива за обелодањивање (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Допуне и измене различитих стандарда „Побољшања МСФИ” (за период од 2012. до 2014. године), која су резултат Пројекта годишњег квалитативног побољшања МСФИ (МСФИ 5, МСФИ 7, МРС 19 и МРС 34) ради отклањања неусаглашености и појашњења формулација (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2016. године).
- Измене и допуне МРС 7 „Извештај о новчаним токовима” – захтев за обелодањивањима која корисницима извештаја омогућавају процену промена обавеза које произилазе из активности финансирања (на снази од 1. јануара 2017. године).

- Појашњења везана за МРС 12 „порез на добит“ која имају за циљ смањење разноликости у пракси када су у питању одложена пореска средства која произилазе из нереализованих губитка (на снази од 1. јануара 2017. године).
- Измене ИФРС 12 – Обелодањивања у учењима у другим ентитетима (на снази од 1. јануара 2017. године).

2.4. Објављени стандарди и тумачења који још увек нису ступили на снагу

На дан издавања ових финансијских извештаја следећи стандарди, њихове допуне и тумачења били су објављени, али нису још увек ступили на снагу:

- Измене и допуне различитих стандарда (МРС 28, МРС 40 и ИФРС 2) ступају на снагу од 1. јануара 2018. године.
- МСФИ 9 „Финансијски инструменти“ и касније допуне, који замењује захтеве МРС 39 „Финансијски инструменти: признавање и одмеравање“, у вези са класификацијом и одмеравањем финансијске имовине. Стандард елиминира постојеће категорије из МРС 39 - средства која се држе до доспећа, средства расположива за продају и кредити и потраживања. МСФИ 9 је на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2018. године, уз дозвољену ранију примену.

У складу са МСФИ 9, финансијска средства ће се класификовати у једну од две наведене категорије приликом почетног признавања: финансијска средства вреднована по амортизованом трошку или финансијска средства вреднована по фер вредности. Финансијско средство ће се признавати по амортизованом трошку ако следећа два критеријума буду задовољена: средства се односе на пословни модел чији је циљ да се наплаћују уговорени новчани токови и уговорени услови пружају основ за наплату на одређене датуме новчаних токова који су искључиво наплата главнице и камате на преосталу главницу. Сва остала средства ће се вредновати по фер вредности. Добици и губици по основу вредновања финансијских средстава по фер вредности ће се признавати у билансу успеха, изузев за улагања у инструменте капитала са којима се не тргује, где МСФИ 9 допушта, при иницијалном признавању, касније непроменљиви избор да се све промене фер вредности признају у оквиру осталих добитака и губитака у извештају о укупном резултату. Износ који тако буде признат у оквиру извештаја о укупном резултату неће моћи касније да се призна у билансу успеха.

- МСФИ 15 „Приходи из уговора са купцима“, који дефинише оквир за признавање прихода. МСФИ 15 замењује МРС 18 „Приходи“, МРС 11 „Уговори о изградњи“, ИФРИЦ13 „Програми лојалности клијената“, ИФРИЦ15 „Споразуми за изградњу некретнина“ и ИФРИЦ18 „Преноси средстава од купаца“ и СИЦ – 31 „Приходи – трансакције размене које укључују услуге оглашавања“. МСФИ 15 је на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2017. године, уз дозвољену ранију примену.
- ИФРИЦ 22 – Ово тумачење се односи на девизне трансакције када ентитет признаје немонетарно средство или немонетарну обавезу по основу плаћања или примања аванса, пре него што ентитет призна односно средство, трошак или приход, после чега се то немонетарно средство или обавеза поновно признаје. Тумачење ступа на снагу на дан или након 1. јануара 2018. године, али је дозвољена ранија примена.
- МСФИ 16 „Закуп“ који је објављен у јануару 2016. године, примена је за пословне периоде који почињу после 1. јануара 2019. године. Овим стандардом биће замењен досадашњи МРС 17.

- МСФИ 3 „Пословне комбинације“ – допуна која се односи на појашњења када једна страна стиче контролу у претходном заједничком подухвату. Промена ступа на снагу за пословне комбинације чији је датум куповине на дан или након првог годишњег периода извештавања који почиње 1. јануара 2019. године или након тога. Може бити у супротности са изменама МСФИ 11.
- Измене МСФИ 4 које су повезане са МСФИ 9, а примењују се пре примене МСФИ 17 који ће заменити МСФИ 4.
- Измене МСФИ 7 које су повезане са МСФИ 9.
- Појашњења везана за МСФИ 11. која се односе на трансакције у којима ентитет добија заједничку контролу на или након почетка првог годишњег периода извештавања који почиње 1. јануара 2019. године или након тог датума. Ово може бити у супротности са МСФИ 3.
- МСФИ 17 – замењује МСФИ 4 - примена на финансијске извештаје који почињу након 1. јануара 2021. године. Ранија примена је условљена усвајањем и пименом МСФИ 9 и МСФИ 15.
- ИФРИЦ 23 – Тумачење везано за МРС 12. Тумачење ступа на снагу на дан или након 1. јануара 2019. године, али је дозвољена ранија примена.

Садржина и форма образаца финансијских извештаја и садржина позиција у обрасцима је прописана Правилником о садржини и форми образаца финансијских извештаја за привредна Предузећа, задруге и предузетнике ("Сл. гласник РС", бр. 95/2014 и 144/2014).

Контни оквир и садржина рачуна у Контном оквиру прописана је Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна Предузећа, задруге и предузетнике ("Сл. гласник РС", бр. 95/2014 - у даљем тексту: Правилник о контном оквиру).

Према Закону о рачуноводству, финансијски извештаји обухватају: биланс стања, биланс успеха, извештај о осталом резултату, извештај о токовима готовине, извештај о променама на капиталу и напомене уз финансијске извештаје.

Друштво је у састављању ових финансијских извештаја применило рачуноводствене политике обелодањене у Напмени 3, које су засноване на важећим рачуноводственим и пореским прописима Републике Србије.

2.5. Упоредни подаци

Упоредне податке представљају финансијски извештаји Предузећа на дан и за годину која се завршава на дан 31.12.2016. године, који су били предмет независне ревизије.

2.6. Наставак пословања

Финансијски извештаји Предузећа за годину завршену на дан 31.12.2017. године су састављени по начелу сталности пословања.

3. РАЧУНОВОДСТВЕНА НАЧЕЛА

При састављању финансијских извештаја Предузећа уважена су следећа начела:

- Начело сталности,
- Начело доследности,
- Начело опрезности,
- Начело суштине изнад форме,
- Начело узрочности прихода и расхода и
- Начело појединачног процењивања.

Уважавањем **начела сталности**, финансијски извештаји се састављају под претпоставком да имовински, финансијски и приносни положај Предузећа, као и економска политика земље и економске прилике у окружењу, омогућавају пословање у неограничено дугом року („*Гоинг Концерн*“ принцип).

Начело доследности подразумева да се начин процењивања стања и промена на имовини, обавезама, капиталу, приходима, расходима и резултату пословања, то јест да се начин процењивања билансних позиција Предузећа, не мења у дужем временском раздобљу. Ако, на пример, због усаглашавања са законском регулативом, до промене ипак дође, образлаже се разлог промене, а ефекат промене се исказује сходно захтевима из професионалне регулативе везаним за промену начина процењивања.

Начело опрезности подразумева укључивање одређеног нивоа опреза при састављању финансијских извештаја Предузећа, које треба да резултира да имовина и приходи нису прецењени, а да обавезе и трошкови нису потцењени. Међутим, уважавање начела опрезности не треба разумети на начин свесног, нереалног умањења прихода и капитала Предузећа; то јест свесног, нереалног увећања расхода и обавеза Предузећа. Наиме, у Оквиру је потенцирано да уважавање начела опрезности не сме да има за последицу значајно стварање скривених резерви, намерно умањење имовине или прихода, или намерно преувеличавање обавеза или трошкова, јер у том случају финансијски извештаји не би били неутрални и, стога, не би били поуздани.

Начело суштина изнад форме подразумева да при евидентирању трансакција Предузећа, а тиме, последично, и при састављању финансијских извештаја, рачуноводствено обухватање треба да се врши у складу са суштином трансакција и њиховом економском реалношћу, а не само на основу њиховог правног облика.

Уважавањем **начела узрочности прихода и расхода**, признавање ефеката трансакција и других догађаја у Предузећу није везано за моменат када се готовина или готовински еквиваленти, по основу тих трансакција и догађаја, приме или исплате, већ се везују за моменат када се догоде. Таквим приступом омогућено је да се корисници финансијских извештаја не информишу само о прошлим трансакцијама Предузећа које су проузроковале исплату и примања готовине, већ и обавезама Предузећа да исплати готовину у будућности, као и о ресурсима који представљају готовину које ће Друштво примити у будућности. Другим речима, уважавањем начела узрочности прихода и расхода обезбеђује се информисање о прошлим трансакцијама и другим догађајима на начин који је најупотребљивији за кориснике при доношењу економских одлука.

Начело појединачног процењивања подразумева да евентуална групна процењивања различитих билансних позиција Предузећа (на пример, имовине или обавеза), ради рационализације, проистичу из њиховог појединачног процењивања.

4. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

4.1. Коришћење процењивања

Састављање и приказивање финансијских извештаја у складу са МРС и МСФИ и рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији захтева од руководства Предузећа коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекте на износе исказане у финансијским извештајима и напоменама уз финансијске извештаје.

Детаљнији приказ коришћених рачуноводствених процена дат е у Напомени 4.

4.2. Прерачунавање страних средстава плаћања и рачуноводствени третман курсних разлика и ефеката валутне клаузуле

Ставке укључене у финансијске извештаје Предузећа одмеравају се коришћењем валуте примарног економског окружења у коме Предузеће послује (функционална валута). Финансијски извештаји приказују се у хиљадама РСД, који представља функционалну и извештајну валуту Предузећа.

Сва средства и обавезе у страним средствима плаћања се на дан биланса стања прерачунавају у њихову динарску противвредност применом званичног средњег девизног курса Народне банке Србије важећим на тај дан. Пословне промене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у динарску противвредност применом званичних девизних курсева Народне банке Србије важећим на дан пословне промене.

Позитивне и негативне курсне разлике настале прерачуном средстава и обавеза исказаних у страним средствима плаћања и прерачуном трансакција у току године евидентирају се у билансу успеха, као финансијски приходи, односно финансијски расходи.

Позитивни и негативни ефекти уговорених девизних клаузула у вези потраживања и обавеза, настали применом уговореног курса, такође се исказују као део финансијских прихода, односно финансијских расхода.

Званични средњи курсеви Народне банке Србије, коришћени за прерачун девизних позиција биланса стања на дан 31. децембра 2017. и 2016. године у функционалну валуту, за поједине стране валуте су:

Валута	У динарима	
	2017.	2016.
ЕУР	118,4727	123,4723
УСД	99,1155	117,1353
ЦХФ	101,2847	114,8473
ГБП	133,4302	143,8065
ЦАД	78,9397	86,6911
АУД	77,3421	84,7791

4.3. Група за консолидацију

Групу за консолидацију чине матично друштво и ниже наведено зависно друштво.

Ред. бр.	Назив Предузећа	ПИБ	Матични број	Шифра делатности	Разврставање	Статус	% власништва
1.	ЈКП "Градска топлана" Ниш	100619162	07216009	3530	средње	Матично друштво	88,33%
2.	ЕИ Топлана д.о.о.	103108994	17525824	3530	микро	Зависно друштво	

4.4. Пословни приходи

Приходи од продаје су исказани у износу фактурисане реализације, тј. извршене продаје до краја обрачунског периода, под условом да је са тим даном настао дужничко - поверилачки однос и да је испостављена фактура. Приход се мери по поштеној вредности примљене надокнаде или потраживања, узимајући у обзир износ свих трговачких попуста и количинских рабата које Предузеће одобри. Разлика између поштене вредности и номиналног износа накнаде признаје се као приход од камате.

Приход од продаје се признаје када су задовољени сви услови:

/а/ Предузеће је пренело на купца све значајне ризике и користи од власништва;

/б/ руководство Предузећа не задржава нити уплив на управљање у мери која се обично повезује са власништвом, нити контролу над продатим производима и робом;

/ц/ када је могуће да се износ прихода поуздано измери;

/д/ када је вероватно да ће пословна промена да буде праћена приливом економске користи у Предузеће и

/е/ кад се трошкови који су настали или ће настати у вези са пословном променом могу поуздано да се измере.

Приходи од продаје су исказани у износу фактурисане реализације, тј. извршене продаје до краја обрачуноског периода, односно 31.12.2017.године.

Приходе Предузеће остварује из своје основне делатности - бави се производњом, дистрибуцијом и снабдевањем топлотном енергијом. Поред наведене основне делатности Предузеће обавља и друге делатности и послове који доприносе ефикаснијем и рационалнијем пословању и то: пројектовање, надзор, одржавање топлодалеководног система, израда прикључних топловода и подстаница.

Приходи од услуга исказани су сразмерно степену завршености услуге на дан билансирања.

4.5. Пословни расходи

Укупне пословне расходе чине: набавна вредност продате робе; смањење вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга; трошкови материјала; трошкови горива и енергије; трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи; трошкови производних услуга; трошкови амортизације; трошкови дугорочних резервисања; нематеријални трошкови, умањени за приходе од активирања учинака и робе и повећање вредности залиха недовршених и готових производа и недовршених услуга.

Основни елементи и начела признавања расхода су:

/а/ расходи се признају, односно евидентирају и исказују када смањење будућих економских користи које је повезано са смањењем средстава или повећањем обавеза може поуздано да се измери;

/б/ расходи се признају на основу непосредне повезаности расхода са приходима (начело узрочности);

/ц/ када се очекује да ће економске користи притицати током неколико обрачуноских периода, а повезаност са приходом може да се установи у ширем смислу или посредно, расходи се признају путем поступка системске и разумне алокације;

/д/ расходи се признају када издатак не доноси никакве економске користи или када и до износа до којег будуће економске користи не испуњавају услове или су престале да испуњавају услове за признавање у билансу стања као средство;

/е/ расходи се признају и у оним случајевима када настане обавеза без истовременог признавања средства.

4.6. Трошкови позајмљивања

Трошкови позајмљивања који су директно приписиви стицању, изградњи или производњи средства које се квалификује чине део набавне вредности/цене коштања тог средства. Други трошкови позајмљивања се признају као расход.

4.7. Финансијски приходи и расходи

Финансијски приходи и расходи обухватају: приходе и расходе из односа са матичним, зависним и осталим повезаним правним лицима; приходе и расходе од камата – од трећих лица (независно од тога да ли су доспели и да ли се плаћају или приписују износу потраживања или обавезе на дан билансирања); приходе и расходе од курсних разлика и ефеката валутне клаузуле – према трећим лицима; и остале финансијске приходе и расходе.

Приходи од дивиденди признају се као приход у години када се исте одобре за исплату.

4.8. Добици и губици

Добици представљају повећање економске користи, а обухватају приходе који се јављају у случају продаје сталне имовине по вредности већој од њихове књиговодствене вредности, затим нереализоване

добитке по основу продаје тржишних хартија од вредности (у случају када се вредновање хартија од вредности врши по њиховим тржишним вредностима), као и добитке који настају при повећању књиговодствене вредности сталне имовине услед престанка деловања услова за смањење њихове вредности.

Губици настају по основу продаје имовине по ценама нижим од њене књиговодствене вредности, затим по основу расходања неотписаних основних средстава, по основу штета које се могу у целини или делимично надокнадити од осигуравајућих друштава, по основу примене принципа импаритета (умањење вредности имовине).

4.9. Нематеријална улагања

Нематеријално улагање је одредиво немонетарно средство без физичког садржаја:

- које служи за производњу или испоруку робе или услуга, за изнајмљивање другим лицима или се користи у административне сврхе;
- које друштво контролише као резултат прошлих догађаја; и
- од којег се очекује прилив будућих економских користи.

Нематеријална улагања чине улагања у набавку софтвера. Набавка нематеријалних улагања у току године евидентира се по набавној вредности коју чини фактурена вредност увећана за све зависне трошкове набавке и све трошкове довођења у стање функционалне приправности.

Остала нематеријална улагања чини дугорочни закуп грађевинског земљишта (123 м2) по Уг. 04-7267/2 за топлотни извор Ратко Јовић.

Нематеријална улагања чине: софтвер и остала права, остала нематеријална улагања; и нематеријална улагања у припреми.

Набавка нематеријалних улагања у току године евидентира се по набавној вредности. Набавну вредност чини фактурна вредност увећана за све зависне трошкове набавке и све трошкове довођења у стање функционалне приправности. Цену коштања нематеријалних улагања произведених у сопственој режији чине директни трошкови и припадајући индиректни трошкови, који се односе на то улагање.

Трошкови позајмљивања настали до момента стављања нематеријалне имовине у употребу, капитализују се, односно укључују се у набавну вредност.

Након почетног признавања, нематеријално улагање се исказује по ревалоризованом износу који представља његову поштenu вредност на дан ревалоризације умањено за укупну накнадну амортизацију и укупне накнадне губитке због обезвређивања. Поштена вредност (фер вредности) је износ за који средство може да се размени у трансакцији између обавештених и вољних страна, међусобно суочених. Поштена вредност се одређује позивањем на активно тржиште. Ревалоризација се врши онолико редовно колико је довољно да се исказана вредност не разликује значајно од вредности која би се утврдила применом поштене вредности на дан биланса стања.

На дан сваког биланса стања Преузеће процењује да ли постоји нека индиција о томе да је средство можда обезвређено. Уколико таква индиција постоји, Преузеће процењује износ средства који може да се поврати. Ако је надокнадива вредност средства мања од његове књиговодствене вредности књиговодствена вредност се своди на надокнадиву вредност и истовремено се смањују претходно формиране ревалоризационе резерве по основу тог средства. Ако нису формиране ревалоризационе резерве по основу средства чија је вредност умањена или су искоришћене за друге сврхе, за износ губитка од умањења вредности признаје се расход периода.

Ако на дан биланса стања постоје наговештаји да претходно признат губитак од умањења вредности не постоји или је умањен, врши се процена надокнадиве вредности тог средства. Губитак због умањења вредности признат у претходним годинама признаје се као приход, у случају да је примењен основни поступак вредновања нематеријалних улагања, односно као повећање ревалоризационе резерве уколико

је примењен алтернативни поступак вредновања нематеријалних улагања, а књиговодствена вредност ове имовине се повећава до надокнадиве вредности.

Накнадни издатак који се односи на већ призната нематеријална улагања, приписује се исказаном износу тог средства, ако је вероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процењене стопе приноса тог средства.

Преузеће признаје у књиговодствену вредност нематеријалног улагања, трошкове замене неких делова тих ставки, у моменту када ти трошкови настану и када су задовољени критеријуми признавања из МРС 38 – „Нематеријална имовина“, (параграф 21).

Сваки други накнадни издатак признаје се као расход у периоду у коме је настао.

Нематеријална улагања престају да се исказују у билансу стања, након отуђивања или када је средство трајно повучено из употребе и када се од његовог отуђења не очекују никакве будуће економске користи.

Добици или губици који проистекну из расходовања или отуђења утврђују се као разлика између процењених нето прилива од продаје и исказаног износа средства и признају се као приход или расход у билансу успеха.

4.10. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема су материјална средства:

- која Преузеће држи за употребу у производњи или испоруку робе или пружање услуга, за изнајмљивање другим лицима или у административне сврхе;
- за која се очекује да ће се користити дуже од једног обрачунског периода;

Преузеће признаје набавну вредност/цену коштања неке некретнине, постојења и опреме као средство ако, и само ако:

- је вероватно да ће се будуће економске користи повезане са тим средством приливати у Преузеће, и
- се набавна вредност /цена коштања тог средства може поуздано одмерити, односно на дан стицања/изградње набавна вредност /цена коштања је већа од просечне бруто зараде по запосленом у Републици према последњем објављеном податку Републичког органа надлежног за послове статистике.

Алат и ситан инвентар који задовољавају услове из става 1. признају се као опрема, а ако не задовољавају наведене услове исказују се као залихе.

Резервни делови који не задовољавају наведене услове, приликом уградње, исказују се као трошак пословања.

Улагања која имају карактер текућег одржавања некретнина, постројења и опреме представљају расход периода у коме су настала.

Земљиште и објекти су засебна средства и засебно се евидентирају, чак и у случају када су заједно стечени.

Градско земљиште се исказује одвојено од вредности некретнине по набавној вредности.

У оквиру грађевинског земљишта приказана је и вредност грађевинског земљишта које није власништво Преузећа, а које Преузеће користи на неограничен рок за обављање основне делатности (иако у поседовним листовима није исказано право коришћења).

Амортизација земљишта се не врши.

Земљиште узето у дугогодишњи закуп од 99 година се искзује као право коришћења у оквиру нематеријалних улагања.

Набавке некретнина, постројења и опреме у току године евидентирају се по набавној вредности.

Набавну вредност чини фактурна вредност набављених средстава увећана за све зависне трошкове набавке и све трошкове довођења у стање функционалне приправности. Цену коштања наведених средстава произведених у сопственој режији чине директни трошкови и припадајући индиректни трошкови, који се односе на то улагање.

Трошкови позајмљивања настали до момента стављања средства у употребу, капитализују се, односно укључују се у набавну вредност купљеног средства.

Након што се признају као средства, некретнине, постројења и опрема, исказују се по фер вредности.

На дан сваког биланса стања Преузеће процењује да ли постоји нека индиција о томе да је средство можда обезвређено. Уколико таква индиција постоји, Друштво процењује износ средства који може да се поврати. Ако је надокнадива вредност средства мања од његове књиговодствене вредности књиговодствена вредност се своди на надокнадиву вредност и истовремено се смањују претходно формиране ревалоризационе резерве по основу тог средства. Ако нису формиране ревалоризационе резерве по основу средства чија је вредност умањена или су искоришћене за друге сврхе, за износ губитка од умањења вредности признаје се расход периода.

Ако на дан биланса стања постоје наговештаји да претходно признат губитак од умањења вредности не постоји или је умањен, врши се процена надокнадиве вредности тог средства. Губитак због умањења вредности признат у претходним годинама признаје се као приход, у случају да је примењен основни поступак вредновања некретнина, постројења и опреме, односно као повећање ревалоризационе резерве уколико је примењен алтернативни поступак вредновања некретнина, постројења и опреме, а књиговодствена вредност се повећава до надокнадиве вредности.

Накнадни издатак који се односи на већ признате некретнине, постројења и опрему приписује се исказаном износу тог средства, ако је вероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процењене стопе приноса тог средства и да се набавна вредност/цена коштања накнадног издатка може поуздано утврдити.

Преузеће признаје у књиговодствену вредност неке некретнине, постројења и опреме, трошкове замене неких делова тих ставки, у моменту када ти трошкови настану и када су задовољени критеријуми признавања из МРС 16 – „Некретнине, постројења и опрема“, (параграф 7).

Сваки други накнадни издатак признаје се као расход у периоду у коме је настао.

Некретнине, постројења и опрема престају да се исказују у билансу стања, након отуђивања или када је средство трајно повучено из употребе и када се од његовог отуђења не очекују никакве будуће економске користи.

Добици или губици који проистекну из расходовања или отуђења утврђују се као разлика између процењених нето прилива од продаје и исказаног износа средства и признају се као приход или расход у билансу успеха.

4.11. Амортизација

Обрачун амортизације врши се од почетка наредног месеца у односу на месец када је средство стављено у употребу.

Амортизација се обрачунава пропорционалном методом применом стопа које се утврђују на основу процењеног корисног века употребе средстава.

Основица за обрачун амортизације средства је набавна вредност умањена за преосталу (резидуалну) вредност код групе средстава која су била предмет процене (која је рађена 2004.године) када је иста и утврђена и односи се на: грађевинске објекте (високоградња и нискоградња), топлотне изворе, подстанице, топловоде и возила, а за сва остала основна средства без утврђене преостале – резидуалне вредности обрачун амортизације се врши на набавну вредност.

Преостала вредност је нето износ који друштво очекује да ће добити за средство на крају његовог корисног века трајања, по одбитку очекиваних трошкова отуђења.

Корисни век трајања, односно амортизационе стопе, преиспитују се периодично и ако су очекивања заснована на новим проценама значајно различита од претходних, обрачун трошкова амортизације за текући и будући период се коригују.

Метод обрачуна амортизације који се примењује преиспитује се периодично и уколико је дошло до значајне промене у очекиваном обрасцу трошења економских користи од тих средстава, метод се мења тако да одражава тај измењени начин. Када је таква промена метода обрачуна амортизације неопходна, онда се она рачуноводствено обухвата као промена рачуноводствене процене, а обрачунати трошкови амортизације за текући и будући период се коригују.

Стопе амортизације за главне категорије некретнина, постројења и опреме, дате су у следећем прегледу:

	2017.	2016.
Грађевински објекти	2,50-14,28%	2,50-3,00%
Погонска опрема (топлотни извори, подстанице, топловоди)	4,00%	4,00%
Намештај и инвентар	7,14-20,00%	7,14-20,00%
Опрема за производњу	6,00-25,00%	6,00-25,00%
Рачунари и припадајућа опрема	16,66-20,00%	16,66-20,00%
Путничка возила	10,00-20,00%	10,00-20,00%
Теретна возила	20,00%	20,00%

У 2017. години је по налогу ДРИ извршено прекњижење топловода са конта-023 - Постројења и опрема на к-022 - Грађевински објекти, па је сходно томе и промењена стопа амортизације од 4% колико је обрачунавано закључно са 31. 12. 2016. године, на 2,5% која се од 01.01.2017. године обрачунава као за грађевинске објекте.

Примењене стопе за амортизацију нематеријалних улагања су следеће:

Нематеријална улагања (врсте)	2017.	2016.
Апликативни софтвер (autoCAD)	20,00%	20,00%
Апликативни софтвер – CALL CENTAR	20,00%	20,00%
Софтверски програм -Termis	20,00%	20,00%
WEB SAJT Градска топлана	20,00%	20,00%
SCADA – Системски софтвер за контролу надзора и прикупљених података	20,00%	20,00%
SCADA – Софтвер за Топлану „Криви Вир“	20,00%	20,00%

Обрачун амортизације за пореске сврхе врши се у складу са Законом о порезу на добит предузећа Републике Србије и Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама и начину утврђивања амортизације за пореске сврхе, што резултира у одложеним порезима.

4.12. Умањење вредности имовине

Сагласно усвојеној рачуноводственој политици, руководство Преузећа проверава на сваки дан биланса стања да ли постоје индикатори губитка вредности имовине. У случају да такви индикатори постоје, Предузеће процењује надокнадиву вредност имовине.

Надокнадиви износ одређен је као виши од нето продајне цене и употребне вредности. Нето продајна цена је износ који се може добити приликом продаје имовине у трансакцији између две вољне независне стране, умањена за трошкове продаје, док вредност у употреби представља садашњу вредност процењених будућих новчаних токова за које се очекује да ће настати из континуиране употребе имовине кроз њен економски век трајања те продаје на крају века трајања. Надокнадиви износ се процењује за свако засебно средство или, ако то није могуће, за јединицу која ствара новац којој то средство припада. Где књиговодствени износ прелази тај процењени надокнадиви износ, вредност имовине је умањена до њеног надокнадивог износа. Губитак због обезвређења се признаје у износу разлике, на терет расхода сагласно МРС 36 „Умањење вредности имовине“.

Гудвил се тестира на умањење вредности једном годишње или чешће уколико догађаји или промене околности указују да би нето књиговодствена вредност могла бити умањена.

4.13. Залихе

Залихе робе и материјала се мере по набавној вредности. Набавну вредност чине сви трошкови набавке за довођење залиха на њихово садашње место и стање. Трошкови набавке залиха обухватају куповну цену, увозне дажбине и друге обавезе (осим оних које Друштво може накнадно да поврати од пореских власти), трошкове превоза, манипулативне трошкове и друге трошкове који се могу директно приписати набавци. Попуст, рабати и друге сличне ставке се одузимају при утврђивању трошкова набавке.

Излаз залиха материјала и робе се евидентира методом просечне пондерисане цене.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вредности залиха у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност. Оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима се у потпуности отписују.

4.14. Финансијски инструменти

Финансијски инструменти укључују финансијска средства и обавезе које се евидентирају у билансу стања Предузећа, почевши од момента када Предузеће уговорним обавезама постане везано за финансијски инструмент, а закључно са губитком контроле над правима која произилазе из финансијског средства (реализацијом, истицањем, уступањем итд.), то јест са измирењем, укидањем или истицањем финансијске обавезе.

Финансијски инструменти се иницијално вреднују по фер вредности, увећаној за трошкове трансакција (изузев финансијских средстава или финансијских обавеза које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха), који су директно приписиви набавци или емитовању финансијског средства или финансијске обавезе. Финансијска средства и обавезе се евидентирају у билансу стања Предузећа од момента када је Предузеће уговорним одредбама везано за инструмент.

Руководство врши класификацију финансијских пласмана у моменту иницијалног признавања. Класификација зависи од сврхе за коју су финансијска средства прибављена.

Финансијска средства престају да се признају када Предузеће изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима. Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

Финансијски инструменти у складу са МРС 39 – Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање, обухватају следеће категорије финансијских инструмената:

- (а) Финансијско средство или финансијска обавеза по фер вредности кроз биланс успеха;
- (б) Инвестиције које се држе до доспећа;
- (ц) Кредити (зајмови) и потраживања;
- (д) Финансијска средства расположива за продају;

4.14.1. Финансијско средство или финансијска обавеза по фер вредности кроз биланс успеха

У ову категорију спадају финансијско средство или финансијска обавеза чије се промене фер вредности евидентирају кроз приходе или расходе у билансу успеха. Финансијско средство или финансијска обавеза класификована у ову категорију треба да испуне било који од следећих услова:

- (а) класификовано је као оно које се држи ради трговања. Финансијско средство или финансијска обавеза се класификује као оно које се држи ради трговања ако је:

/и/ стечено или настало првенствено ради продаје или поновне куповине у блиској будућности;

/ии/ део портфеља идентификованих финансијских инструмената којима се заједно управља и за које постоји доказ о недавном актуелном моделу краткорочног остварења добити; или

/иии/ дериват (осим деривата који је инструмент хедџинга).

- (б) после почетног признања назначен је од стране Предузећа по фер вредности кроз биланс успеха. Ентитет може вршити ово назначивање само када то резултира поузданијим и релевантнијим информацијама, будући да се

/и/ елиминише или у значајној мери отклања недоследност одмеравања или признавања која би иначе настала услед одмеравања средстава или обавеза или признавања добитака или губитака по различитим основама; или

/ии/ групом финансијских средстава, финансијских обавеза или обома се управља и њихове перформансе се процењују на основу фер вредности, у складу са документованим стратегијом управљања ризиком или инвестирања, и информације о групи се интерно сачињавају према тој основи за кључне руководиоце Предузећа (као што је дефинисано у МРС 24 Обелодањивања повезаних страна, на пример за управни одбор или генералног директора Предузећа.

4.14.2. Инвестиције које се држе до доспећа

Инвестиције које се држе до доспећа су недериватна финансијска средства са фиксним или одређивим исплатама и фиксним доспећем која Друштво дефинитивно намерава и може да држи до доспећа, осим:

- (а) оних које Друштво након почетног признавања назначи по фер вредности кроз биланс успеха;
- (б) оних које Друштво назначи као расположиве за продају; и
- (ц) оних која задовољавају дефиницију зајмова и потраживања.

Предузеће не класификује неко финансијско средство као оно које се држи до доспећа ако је Предузеће, током текуће финансијске године или током две претходне финансијске године продало или рекласификовало више од безначајног износа инвестиција које се држе до доспећа пре њиховог доспећа (више него безначајан износ у односу на укупни износ инвестиција које се држе до доспећа), осим продаја или рекласификација које:

(и) су толико близу доспећа или датума позива на плаћање финансијског средства (на пример мање од три месеца пре доспећа) да промене тржишне каматне стопе не би имале значајан утицај на фер вредност финансијског средства;

(ии) се дешавају пошто је Предузеће суштински сакупило првобитну главницу финансијског средства кроз плански распоређена плаћања или авансе; или

(иии) се могу приписати изолованом догађају који је ван контроле Предузећа, који се не понавља и које Предузеће није могло са сигурношћу предвидети.

4.14.3. Кредити (зајмови) и потраживања

Зајмови (кредити) и потраживања су недериватна финансијска средства са фиксним или одредивим исплатама која нису котирана на активном тржишту осим:

(а) средства која Предузеће намерава да прода одмах или у кратком року и која би онда била класификована као средства која се држе ради трговања и она која Друштво после почетног признавања назначи по фер вредности кроз биланс успеха;

(б) она која Предузеће после почетног признавања назначи као расположива за продају; или
(ц) она за која ималац не може у значајној мери повратити своју целокупну почетну инвестицију, осим ако то није због погоршања кредита, и која ће бити класификована као расположива за продају.

Учешће стечено у пакету средстава која нису зајмови (кредити) или потраживања (на пример учешће у заједничком фонду или сличним фондовима) није зајам (кредит) или потраживање.

4.14.4. Финансијска средства расположива за продају

Финансијска средства расположива за продају су недериватна финансијска средства која су назначена као расположива за продају и нису класификована као (а) зајмови(кредити) и потраживања (б) инвестиције које се држе до доспећа или (ц) финансијска средства назначена по фер вредности кроз биланс успеха.

4.15. Краткорочна потраживања и пласмани

Краткорочна потраживања обухватају потраживања од купаца – зависних и других повезаних правних лица и осталих купаца у земљи и иностранству по основу продаје производа, робе и услуга.

Краткорочни пласмани обухватају кредите, хартије од вредности и остале краткорочне пласмане са роком доспећа, односно продаје до годину дана од дана чинидбе, односно од дана биланса.

Краткорочна потраживања од купаца мере се по вредности из оригиналне фактуре. Ако се вредност у фактури исказује у страној валути, врши се прерачунавање у извештајну валуту по средњем курсу важећем на дан трансакције. Промене девизног курса од датума трансакције до датума наплате потраживања исказују се као курсне разлике у корист прихода или на терет расхода. Потраживања исказана у страној валути на дан биланса прерачунавају се према важећем средњем курсу НБС, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

Краткорочни финансијски пласмани који се не држе ради трговања мере се по амортизованој вредности, не узимајући у обзир намеру Предузећа да их држе до доспећа.

Уколико постоји вероватноћа да Преузеће неће бити у стању да наплати све доспеле износе (главницу и камату) према уговорним условима за дате кредите, потраживања или улагања која се држе до доспећа која су исказана по амортизованој вредности, настао је губитак због обезвређивања или ненаплаћених потраживања.

Отпис краткорочних потраживања и пласмана код којих постоји вероватноћа ненаплативности врши се индиректним отписивањем, док се у случајевима када је немогућност наплате извесна и документована, отпис, у целини или делимично, врши директним отписивањем.

Доспела краткорочна потраживања којима је на дан биланса стања протекао рок од 60 и више дана, исправљају се у целом износу, а на основу реалног ризика наплате сваког појединачног потраживања.

Предузеће у циљу боље наплате потраживања предузима различите мере од којих је и репрограмирање дуга и плаћање истог у више месечних рата.

Тако је у 2017.години репрограмирање дуга и плаћање истог у више месечних рата вршено је према следећим одлукама Надзорног одбора:

- Одлука бр.793/1 од 01.02.2017.године за социјалу
- Одлука бр.793/2 од 01.02.2017.године за стамбени простор
- Одлука бр. 793/2 од 01.02.2017.године за пословни простор
- Одлука бр. 2731/2 од 19.04.2017.године за стамбени простор
- Одлука бр. 2731/3 од 19.04.2017.године за пословни простор
- Одлука бр.8908/2 од 15.12.2017.године за стамбени простор
- Одлука бр.8908/3 од 15.12.2017.године за пословни простор
- Одлука бр.8908/4 од 15.12.2017. године за социјалу

Уколико се утврди да су предузете уобичајене мере наплате потраживања нису дале резултате, директан отпис потраживања на терет расхода може да настане само на основу:

- судске одлуке,
- ликвидације или стечаја,
- вансудског или судског поравнања и
- на основу одлуке Надзорног одбора Преузећа.

4.16. Готовински инструменти и готовина

Готовински еквиваленти и готовина укључују средства на рачунима код банака, готовину у благајни, као и високо ликвидна средства са првобитним роком доспећа до три месеца или краће а која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промене вредности.

4.17. Обавезе

Обавеза је резултат прошлих трансакција или догађаја, чије измирење обично подразумева одрицање од економских користи (ресурса) Предузећа да би се задовољио захтев друге стране.

Сходно релевантним одредбама Оквира, обавеза се признаје у билансу стања:

- када је вероватно да ће одлив ресурса који садрже економске користи имати за резултат измирење садашње обавезе и
- када износ за измирење може поуздано да се одмери.

Поред наведеног, при признавању се уважава начело опрезности, под којим се подразумева укључивање опреза при процењивању, тако да имовина и приходи нису прецењени, а обавезе или трошкови потцењени. Међутим, **начело опрезности** не треба да резултира стварањем скривених резерви (на пример, као последица намерно прецењених обавеза или трошкова), обзиром да у том случају финансијски извештаји не би били неутрални и, стога, не би били поуздани.

Обавезама се сматрају: дугорочне обавезе (обавезе према повезаним правним лицима; дугорочни кредити и зајмови у земљи и иностранству, обавезе по дугорочним хартијама од вредности, обавезе по основу финансијског лизинга и остале дугорочне обавезе), краткорочне финансијске обавезе (краткорочни кредити и зајмови од повезаних правних лица, краткорочни кредити зајмови у земљи и иностранству, део дугорочних кредита и зајмова, као и других обавеза које доспевају до једне године и остале краткорочне финансијске обавезе), краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања) и остале краткорочне обавезе.

Краткорочним обавезама се сматрају обавезе за које се очекује да ће бити измирене у року до годину дана од датума биланса стања, укључујући и део дугорочних обавеза које испуњавају

наведени услов, док се дугорочним обавезама сматрају обавезе чије се измирење очекује у дужем року.

За обавезе исказане у иностраној валути, као и обавезе са валутном клаузулом се врши прерачунавање у функционалну валуту по средњем курсу важећем на дан трансакције. Промене курса до датума измирења исказују се као позитивне (негативне) курсне разлике. Обавезе у иностраној валути се на датум биланса стања прерачунавају према важећем курсу, а курсне разлике се признају као приходи или расходи периода.

4.18. Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства

Резервисања се признају и врше када Предузеће има законску или уговорену обавезу као резултат прошлих догађаја и када је вероватно да ће доћи до одлива ресурса како би се измирила обавеза и када се може поуздано проценити износ обавезе.

Резервисања за отпремнине и јубиларне награде се одмеравају по садашњој вредности очекиваних будућих одлива применом дисконтне стопе која одражава камату на висококвалитетне хартије од вредности које су исказане у валути у којој ће обавезе за пензије бити плаћене.

Резервисања за судске спорове формирају се у износу који одговара најбољој процени руководства Предузећа у погледу издатака који ће настати да се такве обавезе измире.

Потенцијалне обавезе се не признају у финансијским извештајима, али се обелодањују у напоменама уз финансијске извештаје, осим ако је вероватноћа одлива ресурса који садрже економске користи веома мала.

Предузеће не признаје потенцијална средства у финансијским извештајима већ их обелодањује у напоменама уз финансијске извештаје, уколико је прилив економских користи вероватан.

4.19. Накнаде запосленима

4.19.1. Порези и доприноси за обавезно социјално осигурање

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Предузеће је обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет запослених и на терет послодавца у износима који се обрачунавају применом законом прописаних стопа. Предузеће има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из бруто зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Друштво није у обавези да запосленима након одласка у пензију исплаћује накнаде које представљају обавезу пензионог фонда Републике Србије. Доприноси на терет запослених и на терет послодавца књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

4.19.2. Обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда

У складу са Законом о раду („Сл. гласник РС“ број 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 и 75/2014) и Појединачним општим актом о раду, Предузеће је у обавези да исплати отпремнине приликом одласка у пензију у висини 2 месечне бруто зараде коју је запослени остварио у месецу који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина, које при том не могу бити мање од 2 месечне просечне бруто зараде исплаћене у Предузећу у месецу који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина.

У складу са Уговором о раду закљученим са сваким запосленим понаособ, Предузеће је у обавези да исплати отпремнине приликом одласка у пензију у висини 3 месечне бруто зараде коју је запослени остварио у месецу који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина, које при том не могу бити

мање од 3 месечне просечне бруто зараде исплаћене у Предузећу у месецу који претходи месецу у коме се исплаћује отпремнина. У 2017. години су исплаћене отпремнине за **7 (седам) радника у бруто износу од РСД 1.832 хиљаде.**

Обрачун и исказивање дугорочних обавеза по основу отпремнина извршено је коришћењем метода садашње вредности будућих очекиваних исплата.

Поред тога, Предузеће је у обавези да исплати и јубиларне награде у износу од две до пет просечних нето месечних зарада. Број месечних зарада за јубиларне награде одређује се на основу броја година које је запослени провео у Предузећу. На основу чл. 43 Статута Предузећа бр. 2145/3 од 21. 03. 2017. исплаћене су јубиларне награде у износу **РСД 5.719 хиљада.**

Јубиларне награде су се закључно са 31.12.2017. године измиривале на терет текућих расхода. У 2017. години је извршен први пут обрачун резервисања јубиларних награда у износу од **РСД 28.253 хиљаде.**

4.19.3. Краткорочна, плаћена одсуства

Акумулирана плаћена одсуства могу да се преносе и користе у наредним периодима, уколико у текућем периоду нису искоришћена у потпуности. Очекивани трошкови плаћених одсустава се признају у износу кумулираних неискоришћених права на дан биланса, за које се очекује да ће бити искоришћени у наредном периоду. У случају неакумулираног плаћеног одсуства, обавеза или трошак се не признају до момента када се одсуство искористи.

4.19.4. Учешће у добити запослених

Предузеће признаје обавезе и трошак за учешће у добити запослених у складу са Одлуком Надзорног одбора или другом одлуком руководства Предузећа.

4.20. Порез на добитак

4.20.1. Текући порез

Порески расход периода представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС“ бр. 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013 и 68/2014 - др. Закон, 142/14, 91/15-аутентично тумачење, 112/15). Порез на добит обрачунат је по стопи од 15% на пореску основицу која је приказана у пореском билансу, након умањења за искоришћене пореске кредите. Опорезива основица укључује добитак исказан у билансу успеха, који је коригован у складу са пореским прописима Републике Србије.

Неискоришћени део пореског кредита може се пренети на рачун пореза на добит из будућих обрачунских периода, али не дуже од 10 година. Губици из текућег периода могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од 5 година.

4.20.2. Одложени порез

Одложени порез на добитак се обрачунава за све привремене разлике између пореске основе имовине и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Тренутно важеће пореске стопе на дан биланса су коришћене за обрачун износа одложеног пореза. Одложене пореске обавезе признају се за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства признају се за одбитне привремене разлике и за ефекте пренетог губитка и неискоришћених пореских кредита из претходних периода до нивоа до којег је вероватно да ће постојати будући опорезиви добити на терет којих се одложена пореска средства могу искористити.

Текући и одложени порези признају се као приходи и расходи и укључени су у нето добитак периода.

**ПОРЕСКИ БИЛАНС ЗА ПЕРИОД 2008. - 2017. ГОДИНА
(РЕЗУЛТАТ)**

Година	Добитак	Губитак	Губитак за покриће добитка
2008		94.029.453	
2009		128.803.952	
2010		38.383.359	
2011		278.929.939	
2012	9.517.143		
2013	123.951.002		
2014	69.171.203		
2015	195.954.179		
2016	37.356.252		
Свега:	435.949.779	540.146.703	- 104.196.924
2017	267.220.653		
Порез 15%	163.023.729	= 24.453.559,35	

У 2017. години је у Пореском билансу исказана обавеза за порез на добит у износу од **РСД 24.454** хиљаде, што је, књижењем ове обавезе, проузроковало исправку резултата у односу на резултат приказан у ФИ за статистичке потребе.

4.21. Обелодањивање односа са повезаним лицима

За сврхе ових финансијских извештаја, правна лица се третирају као повезана уколико једно правно лице има могућност контролисања другог правног лица или врши значајан утицај на финансијске и пословне одлуке другог лица, што је дефинисано у МРС 24 „Обелодањивање односа са повезаним лицима“.

Односи између Преузећа и његових повезаних правних лица регулисани су на уговорној основи и по тржишним условима. Стања потраживања и обавеза на дан биланса стања, као и трансакције у току извештајних периода настале са повезаним правним лицима посебно се обелодањују у напоменама уз финансијске извештаје.

ЈКП „Градска топлана“ Ниш је повезано предузеће само са својим зависним предузећем „ЕИ Топлана“ доо, Ниш као матично предузеће по основу већинског власништва у капиталу од 88,33%. По овом основу ЈКП „Градска топлана“ Ниш као матично правно лице у складу са чланом 27. Закона о рачуноводству саставља, доставља и обелодањује консолидоване финансијске извештаје у којима је приказано стање потраживања и обавеза на дан биланса стања, као и евентуалне трансакције ако су се десиле у току извештајног периода.

4.22. Правична (фер) вредност

Пословна политика Преузећа је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта. Руководство Преузећа врши процену ризика и у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована врши исправку вредности.

4.23. Државна давања

Државна давања представљају помоћ државе у облику преноса ресурса Предузећу по основу испуњених извесних услова у прошлости или будућности који се односе на пословне активности Предузећа. Она искључују оне облике државне помоћи који се не могу у разумној мери вредносно исказати као и трансакције са државом које се не могу разликовати од уобичајених пословних трансакција Предузећа. Државна давања се признају када постоји оправдано уверење да ће се Предузеће придржавати услова повезаних са давањима и да ће давање бити примљено.

Државно давање се признаје као приход током периода неопходних за сучељавање, на систематској основи, са повезаним трошковима које треба покрити из тог прихода.

Државно давање које се прима као надокнада за настале расходе или губитке или у сврху пружања директне финансијске подршке Предузећу са којом нису повезани будући трошкови се признаје као приход периода у којем се прима.

Државна давања повезана са средствима, укључујући немонетарна давања по фер вредности, исказују се у билансу стања или као одложени приход по основу давања, или одузимањем износа давања приликом израчунавања књиговодствене вредности средства.

5. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПРОЦЕНА

Састављање финансијских извештаја у складу примењеним оквиром за извештавање захтева од руководства коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентирани вредности средстава и обавеза, као и прихода и расхода у току извештајног периода. Ове процене и претпоставке су засноване на претходном искуству, као и различитим информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја, а које делују реално и разумно у датим околностима. На бази ових информација се формира претпоставка о вредности средстава и обавеза, коју није могуће непосредно потврдити на бази других информација. Стварна вредност средстава и обавеза може да одступа од вредности која је процењена на овај начин.

Процене, као и претпоставке на основу којих су процене извршене, су предмет редовних провера. Ревидиране рачуноводствене процене се приказују за период у којем су ревидиране, у случају да процена има утицај само на дати период, или за период у којем су ревидиране и за будуће периоде, у случају да ревидирање утиче на текући и на будуће периоде.

Информације о областима код којих је степен процене највећи и које могу имати најзначајнији ефекат на износе признате у финансијским извештајима Предузећа, дате су у даљем тексту.

5.1 *Користан век трајања некретнина, постројења и опреме и стопе амортизације*

Одређивање корисног века трајања некретнина, постројења и опреме се заснива на претходном искуству са сличним средствима, као и на антиципираном техничком развоју и променама на које утиче велики број економских или индустријских фактора. Адекватност одређеног корисног века трајања се преиспитује на годишњем нивоу или када год постоји индикација да је дошло до значајне промене фактора који су представљали основ за одређивање корисног века трајања

5.2. *Обезвређење вредност нефинансијске имовине*

На дан биланса стања, руководство Предузећа анализира вредности по којима су приказане некретнине, постројења и опрема Предузећа. Уколико постоји индикација да је неко средство обезвређено, надокнадив износ те имовине се процењује како би се утврдио износ обезвређења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процењен као нижи од вредности по којој је то средство приказано, постројења вредност тог средства се умањује до висине надокнадиве вредности.

5.3. Обезвређење потраживања од купаца и осталих потраживања (код друштава код којих је процена изабрана политика исправке вредности)

Предузеће обрачунава обезвређење сумњивих потраживања на основу процењених губитака који настају, јер купци нису у могућности да изврше тражена плаћања. У процени одговарајућег износа губитка од обезвређивања за сумњива потраживања, Предузеће се ослања на старост потраживања, раније искуство са отписом, бонитет купаца и промене у условима плаћања. Ово захтева процене везане за будуће понашање купаца и тиме изазване будуће наплате у готовини. Стварни ниво потраживања која су наплаћена може да се разликује од процењених нивоа наплате, што може позитивно или негативно да се одрази на резултате пословања. (или навести неке друге критеријуме приликом процене потребне исправке вредности).

Руководство сматра да није потребна додатна исправка вредности потраживања, изузев резервисања већ приказаних у финансијским извештајима.

5.4. Резервисање по основу судских спорова

Предузеће је укључено у одређени број судских спорова који проистичу из његовог свакодневног пословања и односе се на питања која се тичу радних односа, а која се решавају или разматрају у току регуларног пословања. Предузеће процењује вероватноћу негативних исхода ових питања, као и износе вероватних или разумних процена губитака. Разумне процене обухватају просуђивање руководства након разматрања информација које укључују обавештења, поравнања, процене од стране правног сектора, доступне чињенице, идентификацију потенцијалних одговорних страна и њихове могућности да допринесу решавању, као и претходно искуство. Резервисање за судске спорове се формира када је вероватно да постоји обавеза чији се износ може поуздано проценити пажљивом анализом. Потребно резервисање се може променити у будућности због нових догађаја или добијања нових информација.

Питања која су или потенцијалне обавезе или не задовољавају критеријуме за резервисање се обелодањују, осим ако је вероватноћа одлива ресурса који садрже економске користи веома мала.

5.5. Фер вредност

Пословна политика Предузећа је да обелодани информације о фер вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се фер вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. И поред наведеног, ова проблематика у Предузећу није занемарена, већ руководство врши континуиране процене, уважавајући ризике, и када се процени да је надокнадива (фер или употребна) вредност средстава у пословним књигама Предузећа прецењена, врши се исправка вредности.

5.6. Накнаде запосленима након прекида радног односа и друге накнаде предвиђене законом и интерним актима

Трошкови утврђених накнада запосленима након прекида радног односа, односно одласка у пензију након испуњених законских услова утврђују се применом актуарске процене. Актуарска процена укључује процену дисконтне стопе, будућих кретања зарада, стопе морталитета и будућих повећања накнаде по одласку у пензију. Због дугорочне природе ових планова, значајне неизвесности утичу на исход процене.

6. УПРАВЉАЊЕ ФИНАНСИЈСКИМ РИЗИЦИМА

Предузеће је у свом редовном пословању у различитом обиму изложено одређеним финансијским ризицима и то:

- кредитни ризик,